

RECENZJA

wniosku o nadanie

doktor nauk o zdrowiu Ewie Zofii Gieysztor

stopnia naukowego doktora habilitowanego w dziedzinie nauk medycznych

i nauk o zdrowiu w dyscyplinie nauk o zdrowiu.

Pani doktor Ewa Zofia Gieysztor w 2018 roku uzyskała z wyróżnieniem stopień doktora nauk o zdrowiu na podstawie rozprawy doktorskiej „Przetrwale odruchy prymitywne w stopniu śladowym w zdrowej populacji dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym oraz ich znaczenie dla rozwoju dziecka”. Kandydatka aktualnie zatrudniona jest na stanowisku adiunkta w Katedrze Fizjoterapii Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu, realizując jednocześnie prywatną praktykę fizjoterapeutyczną.

Ocena osiągnięcia naukowego pt.: „Analiza parametrów biomechanicznych oraz możliwości kognitywnych dzieci z trudnościami neuromotorycznymi”.

Łączna punktacja: IF: 17.563; MEiN: 490.

Wykaz prac wchodzących w cykl:

- 1. Ewa Gieysztor, Anna Pecuch, Mateusz Kowal, Wojciech Borowicz, Małgorzata Paprocka-Borowicz. Pelvic symmetry is influenced by asymmetrical tonic neck reflex during young children’s gait. Int.J.Environ.Res.Public Health 2020 Vol. 17 no. 13 art. 4759 [12s.], ryc., tab., bibliogr. 43 poz., summ. DOI: 10.3390/ijerph17134759 IF 3,390 PK 140.**
- 2. Ewa Gieysztor, Mateusz Kowal, Małgorzata Paprocka-Borowicz. Primitive reflex factors influence walking gait in young children: an observational study. Int.J.Environ.Res.Public Health 2022 Vol.19 no.7 art. 4070 [12 s.], ryc., tab., bibliogr. 33 poz., summ. DOI: 10.3390/ijerp19074070 IF 4,614 PK 140,00.**
- 3. Alina Demiy, Agata Kalemba, Maria Lorent, Anna Pecuch, Ewelina Wolańska, Marlena Telenga, Ewa Z. Gieysztor. A child’s perception of their developmental difficulties in relations to their adult assessment. Analysis of the INPP questionnaire. J.Pers.Med. 2020 Vol. 10 no.4 art. 156 [11 s.], ryc., tab., bibliogr. 17 poz., summ. DOI: 10.3390/jpm10040156 IF: 4,945 PK: 70,00.**
- 4. Agata Kalemba, Maria Lorent, Sally Blythe, Ewa Gieysztor: The correlation between residual primitive reflexes and clock reading difficulties in school-aged children-a pilot study, International Journal of Environmental Research and**

**Public Health, 2023, vol. 20, nr 3, art., 2322 [9s.], DOI:10.3390/ijerph20032322,
IF: 4,16 PK: 140.**

Do oceny przedstawiono cykl czterech jednotematycznych artykułów naukowych. Prace przedstawione przez Kandydatkę zostały w większości (3 z 4) opublikowane w tym samym czasopiśmie. Niestety jest to czynnik, który zawsze będzie budził wątpliwości co do ich wartości naukowej ponieważ zamiast otrzymać pozytywne recenzje i potwierdzenie wartości naukowej przez cztery niezależne kolegia redakcyjne, w przypadku trzech prac, jest to tylko jedna redakcja.

W dwóch pierwszych pracach Habilitantka jest pierwszym autorem, w dwóch kolejnych - ostatnim. Jest to sytuacja zastanawiająca recenzenta co do wkładu Kandydatki w powstanie powyższych publikacji. W sytuacji umieszczenia autora jako pierwszego sprawa wydaje się być jasna. Jeśli chodzi o usytuowanie autora jako ostatniego, nie mamy pewności czy wkład w powstanie publikacji był znikomy czy jednak autor był osobą nadzorującą projekt lub finansującą badania. Habilitantka określa swój wkład w powstanie prac 3 i 4 następująco: „...tworzenie koncepcji badań, ustalenie metodologii, przeprowadzenie badań, gromadzenie danych, analiza statystyczna, wizualizacja wyników, interpretacja wyników, przygotowanie manuskryptu, korekta manuskryptu, zarządzanie administracyjne projektem, nadzór nad projektem...”. Taki podział zadań potwierdzają oświadczenia autorów. Analizując zakres obowiązków w projekcie można stwierdzić, że Kandydatka realizowała każdy jego etap. Zastanawiającym jest dlaczego nie jest pierwszym autorem. A może każdy z autorów uczestniczył we wszystkich etapach badań a kandydatka miała w nich najmniejszą rolę i Jej nazwisko zostało umieszczone na ostatnim miejscu. Takich domysłów może być wiele. Według recenzenta pełne zaangażowanie i prowadzenie projektów, których efektem są prace włączone do cyklu nie powinno budzić wątpliwości a Habilitantka powinna być ich pierwszym autorem. Oświadczenia złożone przez współautorów przygotowano w sposób prawidłowy. Jednak w powyższej sytuacji autorzy prac 3 i 4 powinni oświadczyć, że Habilitantka miała największy udział w każdym etapie procesu badawczego i publikacyjnego a żaden z autorów (zwłaszcza pierwszy autor) nie wykaże nigdy powyższych prac jako część własnego cyklu.

W kolejnym etapie należy ocenić cykl prac pod względem merytorycznym i metodologicznym.

Pierwsza z prac opisana jest jako próba analizy symetrii ruchów miednicy podczas chodu u dzieci z aktywnym, powyżej okresu oczekiwanego, asymetrycznym tonicznym odruchem szyjnym (ATOS). Autorka wskazuje, że jak dotąd brak jest badań oceniających biomechanikę chodu u dzieci z aktywnością odruchów pierwotnych, szczególnie analizując parametry ruchów miednicy przy użyciu obiektywnego narzędzia, jakim jest akcelerometr.

Druga z prac włączonych do cyklu obejmuje grupę dzieci z aktywnymi odruchami pierwotnymi. Zawarto w niej ocenę możliwego wpływu aktywności odruchów pierwotnych na parametry czasowo-przestrzenne chodu u dzieci. Autorka wskazuje, że nie ma dotychczas badań parametrów chodu u dzieci z AOP.

Trzecia z prac badawczych poddaje ocenie postrzeganie trudności dziecka z własnej perspektywy oraz z perspektywy rodziców i nauczycieli. Celem pracy było porównanie postrzegania trudności rozwojowych dziecka przez rodziców, nauczycieli oraz przez samo dziecko, na podstawie analizy kwestionariusza INPP.

Praca czwarta stanowi wstępną analizę hipotezy, że dzieci u których obserwuje się niższą dojrzałość neuromotoryczną, widoczną w aktywności odruchów pierwotnych, mają trudności z odczytywaniem zegara. Przedstawiona publikacja stanowi wstępną analizę problemu, który na większą skalę, przy zaangażowaniu terapeutów INPP jest rozwijany w postaci trwającego, międzynarodowego badania.

Temat realizowany w cyklu jest istotny i konieczny do podejmowania w badaniach naukowych, nie ma co do tego żadnych wątpliwości. Temat zaburzeń neurorozwojowych u dzieci jest coraz bardziej powszechny w praktyce fizjoterapeutycznej, co czyni zasadnym i koniecznym, aby podejmować go w pracach naukowych. Analizując szkolenia, które odbyła Pani doktor Ewa Gieysztor Jej praca naukowa jest kontynuacją praktyki zawodowej i pracy z dziećmi z opóźnieniami neurorozwojowymi. Połączenie pracy naukowej i praktyki zawodowej powinno być atutem badacza i ułatwić prowadzenie procesu badawczego, jednak nie zawsze tak będzie.

Prace opublikowane przez Habilitantkę poddane były w procesie redakcyjnym i publikacyjnym recenzji. Ponowna ich ocena przez Recenzenta jest bardzo trudna, ponieważ informacje dotyczące metodologii są wybiórcze i niewiele mówiące. W Autoreferacie również

brak jest szerszych wyjaśnień. W przedstawionych publikacjach, poza informacją o wieku, płci i liczbie badanych, nie wiemy nic. Niezbędne są informacje jak badani byli rekrutowani, na jakiej podstawie stwierdzono reprezentatywność grupy, jaka to była grupa, jak zadbano o „czystość” grupy badanej, jak przebiegał dobór i włączenie badanych. Analizując wyniki można wnioskować, że w badaniach nie dokonano podziału na grupę badaną i kontrolną. Jeśli założenie było inne i autorka chciała badać zależności i korelacje w jednej grupie (dzieląc ją później na mniejsze) powinny być one większe. Przydzielając po kilkoro czy kilkanaścioro dzieci do grupy trudno znaleźć wiarygodne narzędzie statyczne, nie mówiąc już o wyciąganiu wniosków. W przedstawionych badaniach grupy stanowiły kilkadziesiąt osób, dodatkowo włączono dzieci obu płci i w różnym wieku, co również nie pozwala na wspólną analizę, szczególnie w grupie dzieci w okresie tak dynamicznego rozwoju psychomotorycznego. Przedstawione badania mogłyby być zakwalifikowane jako badania przesiewowe, jednak liczba badanych nie pozwala na to. Trudno stwierdzić jaki był pierwotny zamysł Autorki, nie sposób nie zaznaczyć wielu błędów metodologicznych w przedstawionych badaniach. Warto docenić samokrytykę i świadomość Autorki o niedoskonałości własnych badań, co potwierdziła w Autoreferacie słowami: „...badanie pilotażowe przedstawia wskaźnik neuromotoryczny jako czynnik warunkujący umiejętność odczytywania zegara i obliczania czasu, jednakże biorąc pod uwagę ograniczenia badania, stwierdziliśmy, że powinno ono zostać przeprowadzone na większej populacji. Można również rozszerzyć je o zbadanie roli lateralizacji jako podstawy zdolności do określania czasu. Należy przebadać inne aspekty czasu, poszerzając testy o sekwencje, jednostki czasu, odczyt zegara, długość życia, urodziny czy świadomość czasu teraźniejszego..”. W pełni zgadzam się z Panią doktor - powyższe badania mogą być pilotażem czy przygotowaniem metodologii pod właściwy cykl badawczy.

Kolejną cechą prawidłowo przeprowadzonych i opisanych w publikacji naukowej badań jest możliwość powtórzenia ich przez kolejnych autorów. W powyższych badaniach jest to niemożliwe z uwagi na brak istotnych dla metodologii badań informacji. Wszystkie te błędy i braki, już na etapie planowania badań, czynią wyciągnięte przez Autorkę wnioski niezasadnymi i zbyt wczesnie wyciągniętymi. Nie można jednoznacznie stwierdzić, że nie są one prawdą, jednak nie na podstawie przeprowadzonych badań. Zaznaczyć jednak należy, że prowadzone badania są doskonałym wstępem do dalszych projektów i powinny być kontynuowane. Niosą one nie tylko wartość naukową ale w kolejnym etapie wartość praktyczną, którą należy sprecyzować i dokładnie określić. W Autoreferacie nie określono

jednoznacznie jak można przenieść naukę na praktykę. Habilitantce należy się docenienie i zaznaczenie wkładu w rozwój nauki i badań na temat rehabilitacji dzieci z opóźnieniem neurorozwojowym.

Autorka wykazała dodatkowo 11 prac i 9 rozdziałów w monografiach związanych z tematem cyklu. Nie jest to liczba imponująca, ale warto zaznaczyć konsekwencję w realizowaniu tematu. Liczbę cytowań i Indeks H trudno ocenić, ponieważ większość prac to nowe publikacje i potrzeba czasu aby jednoznacznie stwierdzić czy spotykają się one z zainteresowaniem świata nauki.

Habilitantka przedstawiła również pozostałe kierunki swoich zainteresowań:

1. Ocena parametrów biomechanicznych u osób po amputacji w obrębie kończyny dolnej.
2. Analiza wpływu kontaktu z koniem podczas hipoterapii.
3. Możliwości fizjoterapeutyczne w medycynie estetycznej.

Przedstawione kierunki są interesujące, jednak niewielka liczba publikacji świadczy o tym, że są jedynie dodatkiem do podstawowych zainteresowań z zakresu rehabilitacji neurologicznej dzieci.

Pani doktor Ewa Gieysztor wykazała się licznymi projektami naukowymi w Polsce i za granicą oraz trzykrotnym udziałem w programie ERASMUS+. Czwarta wizyta miała odbyć się w październiku 2023 roku, była to wizyta w ramach job shadowing w UVic-UCC University of Vic – Uniwersytat Central de Catalunga (UVic-UCC).

Wysoko należy ocenić osiągnięcia dydaktyczne i organizacyjne Habilitantki. Działalność dydaktyczną rozpoczęła w 2013 roku studiami doktoranckimi na Uniwersytecie Medycznym we Wrocławiu, gdzie w 2018 roku obroniła rozprawę doktorską. Kandydatka była promotorem pomocniczym w jednym przewodzie doktorskim zakończonym w 2022 roku. Temat promowanej rozprawy doktorskiej również wpisuje się w temat zainteresowań badawczych Habilitantki. Ponadto Pani doktor Ewa Gieysztor była promotorem 25 prac magisterskich, z których trzy otrzymały wyróżnienie, jednocześnie recenzowała 8 prac magisterskich.

Kandydatka jest również koordynatorem trzech przedmiotów z zakresu Fizjoterapii pediatrycznej, co po raz kolejny potwierdza kierunek zainteresowań:

1. Fizjoterapia pediatryczna: Współczesne metody leczenia skolioz.
2. Fizjoterapia pediatryczna: Rehabilitacja dzieci w wodzie
3. Planowanie fizjoterapii w wieku rozwojowym.

Na docenienie zasługuje sprawowanie opieki nad Studenckim Kołem Naukowym zajmującym się zaburzeniami rozwoju dzieci i młodzieży. Habilitantka od 2016 roku była członkiem a następnie opiekunem Studenckiego Koła Naukowego Zaburzeń Rozwoju Dzieci i Młodzieży (Progressio Infantis) działającym przy Katedrze Fizjoterapii WNoZ Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu. Studenci powyższego Koła Naukowego publikują badania oraz występują na konferencjach naukowych z sukcesami i nagrodami. Studenckie Koło Naukowe, którego opiekunem jest pani doktor Ewa Gieysztor współorganizuje Konferencję Naukową Progressio, która odbyła się dotychczas trzykrotnie.

W ramach Koła Naukowego zrealizowano granty uzyskane ze środków Wrocławskiego Centrum Akademickiego przy Urzędzie Miasta Wrocławia w ramach programu Funduszu Aktywności Studenckiej. Projekty te mają charakter badawczo-edukacyjny, a jego beneficjentami byli mieszkańcy Wrocławia.

Habilitantka jest również koordynatorem programu Erasmus+ na kierunku fizjoterapia oraz sprawuje opiekę nad studentami zagranicznymi i nauczycielami przyjeżdżającymi z wizytą.

Pani doktor Ewa Gieysztor jest członkiem komitetów organizacyjnych i naukowych konferencji, sama również przedstawia swoje doniesienia na konferencjach krajowych i zagranicznych. Jest również recenzentem w kilkunastu czasopismach naukowych z zakresu medycyny, fizjoterapii i zdrowia publicznego. Za swoją działalność naukową i dydaktyczną Habilitantka była wielokrotnie nagradzana przez JM Rektora Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu (2018 rok – jedna nagroda, 2020 rok - trzy nagrody, 2021 rok - dwie nagrody).

W Autoreferacie Kandydatki można zauważyć, że rozwija się ona jako praktyk w zawodzie fizjoterapeuty. W wykazie przedstawiono kilkadziesiąt kursów z zakresu fizjoterapii, wiele z nich dotyczy pracy z dziećmi z zaburzeniami psychomotorycznymi. Poza ciągłym

doszkalaniami się, Habilitantka sama prowadzi kursy zawodowe dla fizjoterapeutów w ramach projektu „FIZJO-LEARNING – większe kompetencje fizjoterapeutów w pracy z pacjentem chorującym na choroby zakaźne, w tym COVID-19” realizowanego przez Krajową Izbę Fizjoterapeutów.

Z przedstawionego autoreferatu jednoznacznie wynika, że duża część pracy zawodowej Pani doktor Ewy Gieysztor to praca z pacjentami i rozwój praktyki fizjoterapeutycznej oraz zaangażowanie w działalność dydaktyczną i organizacyjną Uczelni, której jest pracownikiem. Należy docenić oba te kierunki działań, ale również zauważyć, że są to aktywności bardzo zajmujące które być może wpływają na mniejszy dorobek naukowy Habilitantki.

Podsumowanie

Podsumowując dorobek Pani doktor Ewy Gieysztor stwierdzam, że jest ona bardzo aktywnym pracownikiem dydaktycznym i praktykiem w swoim zawodzie. Na uwagę i docenienie zasługuje sprawowanie nadzoru nad studentami, angażowanie się w projekty naukowe i popularyzując naukę oraz działalność organizacyjna na rzecz macierzystej Uczelni. Tą część dorobku należy ocenić bardzo wysoko. Jednak zastrzeżenia budzi dorobek naukowy kandydatki oraz przedstawiony do oceny cykl, który zawiera szereg uchybień, zwłaszcza pod względem metodologicznym. Należy jednak zaznaczyć, że kierunek podjętych badań jest wartościowy i warty kontynuacji.

Przedstawiony do oceny cykl prac pt.: „Analiza parametrów biomechanicznych oraz możliwości kognitywnych dzieci z trudnościami neuromotorycznymi” wnosi niewielki wkład w rozwój dyscypliny nauk o zdrowiu jednak jest tematem wartym docenienia.

Wnioskuje do Wysokiej Rady Naukowej Dyscypliny Nauki o Zdrowiu Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu o dopuszczenie Pani doktor nauk o zdrowiu Ewy Gieysztor do dalszych etapów postępowania w sprawie nadania stopnia naukowego doktora habilitowanego w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu, w dyscyplinie nauki o zdrowiu.

